

המרכז לחקר התחרות והרגולציה על שם רנה ופרופ' מאיר חת

במסלול האקדמי המכללה למינהל בראשל"צ

קול קורא: יולי 2017

מרכז חת לחקר התחרות והרגולציה מזמין חוקרות וחוקרים להגיש הצעות מחקר בנושא:
מדיניות היבוא ומגבלותיה כאמצעי להגברת התחרות בענפים המייצרים מוצרים סחירים.

רקע:

המשק הישראלי הוא משק קטן יחסית, מאופיין כ"כלכלת אי", וסובל מריכוזיות גבוהה במרבית ענפיו. מטבע הדברים, קשה ליצור תחרות משוכללת בכל ענף שתתבסס על ייצור מקומי בלבד. מעבר ליתרונות שבסחר בין מדינות, חשיפת המשק ליבוא היא אמצעי בעל פוטנציאל רב להגברת התחרות בענפים המייצרים מוצרים סחירים.

יחד עם זאת, פתיחת המשק ליבוא לא תמיד מניבה תחרות משוכללת, בין השאר בשל רישיונות יבוא בלעדיים, ריבוי מותגים של המוצר בידי יבואן יחיד והגנות לא מכסיות.

תהליך הליברליזציה של היבוא החל בישראל בראשית שנות השישים באמצעות הסכמי סחר עם אירופה וארה"ב. ב-1980 חלה נסיגה במדיניות הליברליזציה של היבוא, וההגנה על תוצרת הארץ הוחרפה באמצעים מנהליים, כמו תקינה ייחודית, כשרות, חובת סימון מוצרים בעברית וכדומה. ב-1991 הורחבה מדיניות הליברליזציה והפחתת המכסים הוחלה גם על מדינות אתן לא היו לנו הסכמי סחר (מדינות שלישיות). בנוסף, הוסרו הגנות לא מכסיות רבות. בעת האחרונה נחקקו חוקים לקידום היבוא, כדוגמת החוק להגנה על בריאות הציבור (מזון), תשע"ו-2015 ("חוק הקורנפלקס"), שנחקק בהמלצת הוועדה להגברת התחרות והסרת חסמים בתחום היבוא, נובמבר 2014 ("ועדת לנג").

לבחינת התוצאות של מהלכי הליברליזציה לאורך ההיסטוריה הכלכלית של מדינת ישראל נודעת היום משנה חשיבות, לאור כוונת הממשלה להרחיב את החשיפה ליבוא בענפים שונים כאמצעי להגברת התחרות. בין השאר, מתעוררות שאלות של השלכת היבוא על יוקר המחיה בישראל, כמו גם על מצב התעשייה והתעסוקה המקומית.

נושאים למחקר:

- לבחון בחתך של ענפים שונים את השלכות החשיפה של תוצרת הארץ על היקף החדירה של יבוא מתחרה, מחירי המוצרים הסחירים בשוק המקומי, יעילות הקצאת המקורות, הסטת היבוא ליעדים זולים יותר, והיקף הסחר בכללותו.

- לבחון את ההשלכות של נורמות הנהוגות ביבוא, כמו הענקת רישיונות יבוא בלעדיים, והתמורות שחלו בהן, על אפקטיביות היבוא כגורם מעצים תחרות.
- לבחון את האפקטיביות של יבוא מקביל ויבוא אישי על המחירים.
- לליברליזציה בתחום היבוא עלולות להיות גם השלכות שליליות. לפיכך יש לבחון גם את תהליך ההתאמה של הייצור המקומי והתעסוקה לחשיפת המשק לתחרות חיצונית.
- לגבש המלצות למדיניות.

אמות מידה לבחירה: על המחקר להיות רלוונטי לשאלות הנוגעות למדיניות כלכלית-חברתית בישראל. הצעת המחקר צריכה להיות יוזמה חדשה, אך גם הרחבה משמעותית של מחקר קודם ויישומו לשאלת מדיניות. לא ימומנו הצעות מחקר שכבר ממומנות על ידי גורמים אחרים. שני הקריטריונים העיקריים לבחירה הם מצוינות מחקרית ותרומה למדינת ישראל. הצעות המחקר תובאנה לשיפוט אקדמי במרכז חת, והמרכז שומר על שיקול דעתו לאשר או לדחות הצעה. הודעת המרכז תמסר למציעים בתוך 45 ימים מהמועד האחרון להגשת הצעות.

מבנה הצעת המחקר: הצעת המחקר (עד 5 עמודים) תכלול:

- א. תיאור נושא המחקר, כולל הקשר לספרות המקצועית (התרומה למחקרים קיימים) ולגיבוש מדיניות.
  - ב. תיאור מפורט של שיטות המחקר, אסטרטגיית הזיהוי ובסיס הנתונים.
  - ג. אבני דרך ולוחות זמנים מוצעים.
- פרטי החוקרים:** יש לצרף קורות חיים של מגישי הצעה ורשימת פרסומים.

מסגרת הזמן: עבודת המחקר הסופית תוגש לא יאוחר מ- 12 חדשים מיום מסירת ההודעה על בחירת הצעה.

כ- 4 חודשים לאחר מסירת הודעה על בחירת הצעה יערך מפגש ביניים לעיון בדו"ח התקדמות.
כ- 4 חודשים לאחר מכן ייערך מפגש ביניים שני לעיון בטייטה מתקדמת.
כחודשיים (2 חדשים) נוספים לאחר מכן ייערך יום עיון במכללה למינהל להצגת המחקר על ידי החוקרים/ות.
בתום 12 חדשים ממסירת ההודעה על בחירת הצעה, תוגש עבודת המחקר הסופית (ללא תלות בקיומו או במועדו של יום העיון).
המרכז יוכל לפרסם את עבודת המחקר באתר אינטרנט ובכתב עט של המכללה למינהל.
החוקרים/ות יוכלו להציע את המחקר לפרסום בכתבי עת בארץ ובעולם, בציון שמו של מרכז חת כמממן המחקר.

תשלום: עבור המחקר יינתן לחוקרים מענק בטווח שבין סך 20,000-35,000 ש"ח. סכום המענק יודע למציעים בד בבד עם מסירת ההודעה על קבלת הצעת המחקר, ולפי שיקול דעתו של המרכז. סכום זה מגלם בתוכו כל מס שיחול מכל סיבה שהיא. היה ועל הצעה יחתמו מספר חוקרים/ות, המענק יחולק ביניהם. התשלום ייעשה כדלקמן:

מרכז רנה ומאיר חת לחקר התחרות והרגולציה, המסלול האקדמי המכללה למינהל

טלפון: 03-9634126 | דוא"ל המרכז: hethcenter@colman.ac.il

רח' אלי ויזל 2, ראשון לציון | www.colman.ac.il/heth_center

תשלום ראשון (50% מהסכום) ישולם לאחר הצגת טיוטה מתקדמת.
תשלום שני (50% מהסכום) ישולם לאחר מסירת גרסה כתובה מלאה של העבודה.

את הצעות המחקר יש להגיש עד לתאריך 03/09/2017.
הצעות ניתן לשלוח למרכז חת, דוא"ל hethcenter@colman.ac.il

לשאלות ניתן לפנות אל ד"ר איריס סורוקר
בדוא"ל: iris@soroker.co.il ובטלפון: 050-7704035

בברכה,
פרופ' אבי בן בסט – מנהל אקדמי   ד"ר איריס סורוקר – מנהלת מקצועית